RELACION SHPJEGUES
PËR PROJEKTLIGJIN
"PËR ZHVILLIMIN E NDËRMARRJEVE MIKRO, TË VOGLA DHE TË MESME"

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN.

Drejtoria e Politikave të Zhvillimit Ekonomik në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë ka hartuar projektligjin "Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme", me qëllim rritjen e mbështetjes së biznesit për të forcuar konkurrueshmërinë e tyre dhe zhvillimin ekonomik të vendit. Deri më sot, ka patur një interes të ulët në skemat e bashkëfinancimit të AIDA, për shkak të mungesës së informacionit nga bizneset, mënyra e aplikimit e cila ka qenë nëpërmjet postës dhe jo në formë elektronike, mungesa e shërbimeve mbështetëse për biznesin etj. Për këtë është vlerësuar shumë i nevojshëm rishikimi i kuadrit ligjor për mbështetjen e ndërmarrjeit për të qenë koherent me nevojat e tij. Asnjë mbështetje financiare direkte nuk ekziston në formën e granteve për kërkime dhe zhvillim (R&D), për më tepër mungojnë programet për të financuar drejtpërsëdrejti bashkëpunimin e ndërmarrjeve dhe akademisë edhe pse si ndërmarrjet si organizatat kërkimore kanë të drejtë të aplikojnë për thirrje për propozime pranë Agjencisë Kombëtare për Kërkim, Teknologji dhe Inovacion (të cilat janë të kufizuara në shumën e fondeve të ofruara për shkak të alokimeve të ulëta të buxhetit të shtetit). Referuar draft Raportit të Monitorimit të SEE 2020 të RCC për vitin 2019-2020, raportohet se gjënden statistika të besueshme dhe gjithëpërfshirëse për kërkimin, zhvillimin dhe inovacionin (R&D dhe Inovacion) në shtetet e rajonit si Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut dhe Serbinë, ndërkohe që tre ekonomitë e tjera të ËB (Shqipëri, Kosovë dhe Bosnjë-Herzegovinë) nuk kanë bërë asnjë përparim në këtë fushë.
Ekzistenca e mangësive ligjore për dhënien e fondeve nga AIDA për bizneset. Që prej vitit 2019, Ministria e Drejtësisë është shprehur kundër miratimit të projektvendimit të KM të propozuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, lidhur me krijimin dhe zbatimin e Fondit të Konkurrueshmërisë. Konkretisht dispozitat e referuara në projektakt nuk autorizojnë shprehimisht Këshillin e Ministrave për të nxjerrë një projektvendim me përmbajtje të tillë.

Objektivat dhe rezultatet e synuara të projektaktit janë:
- Rritja e mbështetjes për NMVM-të me 50 %;
- Rritja e aplikimeve për teknologji të reja nga zero aktualisht në 50 % brenda vitit 2022.
- Rritja çdo vit e numrit të ndërmarrjeve të reja me , rritja e numrit të të punësuarve si edhe futja e instrumenteve të reja financiare me 10 %. respektivisht për cdo tregues;
- Rritja e shkallës e përthithjes së granteve me 100 % nga bizneset

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE.

Projekt akti nuk është pjesë e programit analitik të akteve të parashikuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Projektakti është në përputhje me programin politik të Qeverisë për nismat ligjore dhe nënligjore që duhen ndërmarrë për të përgatitur dhe zbatuar politikat e qeverisë për zhvillimin ekonomik.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME.

Projektakti mundëson krijimin e një një kuadri ligjor dhe institucional më të plotë, i cili iu përgjigjet nevojave të ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme. Masat mbështetëse për NMVM do të mirë përcaktohen me ligj, për të gjitha ndërmarrjet pavarësisht sektorëve ku operojnë. Në veçanti, referencat e reja ligjore që do të ngarkojnë organin e Këshillit të Ministrave për nxjerrjen e akteve nënligjore të mbeshtetjes së biznesit, duke adresuar të gjitha problematikat ligjore të hasura deri më sot, si edhe do të lehtësojë hartimin e politikave mbështetëse për ndërmarrjet dhe ecosistemin bizneseve në vend.

Për herë të parë, mbështetja shtetërore për NMVM është e strukturuar në format si vijon:

- Mbështetje financiare nga buxheti i shtetit
- Mbështetje financiare nga donatorët vendas apo të huaj ;
- Garanci shtetërore të huasë sipas ligjit në fuqi për borxhin dhe garancitë shtetërore, në zbatim të politikave të veçanta të Qeverisë, në përputhje me parimet dhe rregullat fiskale mbi qëndrueshmërinë e borxhit publik si dhe kufizimet e borxhit shtetëror dhe të garancive shtetërore të huave;
- Shërbime publike për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, sipas përcaktimeve në këtë ligj;

Draft ligji përcakton detyrimin e Agjensisë Shqiptare të Zhvillimit të Investimeve për të administruar një portal elektronik për instrumentet financiare të krijuara me fonde nga buxheti i shtetit dhe me donatorë. Cdo institucion që ofron mbështetje financiare për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme ngarkohet që brenda 5 ditëve përpara filllimit të zbatimit të skemës të paraqesë një informacion pranë AIDA.
MFE ka vlerësuar se zbatimi i kuadrit ligjor ekzistues, konkretisht ligjit nr. 8957, datë 17.10.2002, "Për ndermarrjet e vogla dhe te mesme", i ndryshuar, ka patur mungesa të hapësirave ligjore për hartimin e skemave të garancisë shtetërore të huasë, për mbështetetjen e kreditimit të ndërmarrjeve, dhe për më tëpër nuk mundëson rregullimin e plotë të bazës ligjore për ofrimin e shërbime publike për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, sipas përcaktimeve në këtë ligj.

Më këtë projektakt sigurohet dhënia e mbështetjes shtetërore nëpërmjet ofrimit të shërbimeve mbështetëse do të konsistojë në: 1)Sigurimin e informacionit, 2) këshillimit, 3) zhvillimit të biznesit, 4) trajnimit, 5) zhvillimit profesional apo ritrajnimit, 6) dhënien e shërbimeve metodologjike për ndërmarrjet si edhe personave fizikë që synojnë të krijojnë një ndërmarrje; si dhe 6) cdo informacion tjetër për mbështetjen dhe zhvillimin e ndërmarrjeve.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTESHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR.

Projektakti hartohet në bazë të neneve 81, pika 1, dhe 100 të Kushtetutës.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS COMMUNAUITAIRE (PËR PROJEKTAKTET NORMATIVE)

Projektakti synon përputhjen me dispozitat e legjislacionit parësor dhe dytësor të BE-së. Shkalla e përfarimit është e pjesshme.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Në Nenin 1, të projektaktit përcaktohen rregullat për masat dhe politikat shtetërore për klasifikimin, nxitjen e krijimit dhe të zhvillimit të ndërmarrjeve.

Në Nenin 2, të projektaktit jepet qëllimi i këtij ligji, i cili është të përcaktojë përkufizimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme të përdorur në politikat shtetërore për t'i mbështetur ato, si dhe politikat shtetërore, kuadrin institucional dhe rregullator në ndihmë të ndërmarrjeve

Në Nenin 3, të projektaktit jepen përkufizimet kryesore.

Në nenin 4, të projektaktit përcaktohen rregullat për përcaktimin e kategorive të ndërmarrjeve nisur nga numri i punonjësve dhe tavaneve financiare. Konkretisht:

Ndërmarrjet klasifikohen në: mikrondërmarrje, ndërmarrje të vogla dhe ndërmarrje të mesme, në vijim NMVM.

- Kategoria e mikrondërmarrjeve dhe ndërmarrjeve të vogla e të mesme (NMMV) përfshin ato ndërmarrje, ku punësohen më pak se 250 veta dhe që realizojnë një shifër afarizmi dhe/ose një bilanc total vjetor jo më të madh se 250 milionë lekë.
- Ndërmarrje e vogël quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 50 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose bilanc total vjetor jo më të madh se 50 milionë lekë.
- Mikrondërmarrje quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 10 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose bilanc total vjetor jo më të madh se 10 milionë lekë.
- Për qëllime statistikore ndërmarrjet do të klasifikohen në:
  a) mikrondërmarrje: 0 deri 9 persona, ku brenda këtij grupimi të detajohen në 0-1 persona dhe 2-9 persona;
  b) ndërmarrje të vogla: 10 deri 49 persona;
  c) ndërmarrje të mesme: 50 deri 249 persona.

Në Nenin 5, të projekaktit, përcaktohen llojet e ndërmarrjeve që konsiderohen për llogaritjen e numrit të stafit dhe vlerës financiare. Konkretisht:

1. "Ndërmarrje autonome" është çdo ndërmarrje, e cila nuk zotëron, e vetme ose bashkërisht me një ose më shumë ndërmarrje të lidhura, 25% ose më shumë të kapitalit ose të të drejtave të votës së një ndërmarrje tjetër. Ndërmarrja autonome nuk është e lidhur me një ndërmarrje tjetër në asnjë nga format e parashikuara në pikën 3 të këtij neni.
2. "Ndërmarrje partnere" janë të gjitha ndërmarrjet që nuk klasifikohen si ndërmarrje të lidhura në kuptim të pikës 3, të ketij neni dhe midis të cilave ekziston marrëdhënia si vijon: një ndërmarrje zotëron, ose vetëm ose së bashku me një ose më shumë ndërmarrje të lidhura në kuptim të pikës 3, të këtij neni, 25 % ose më shumë të kapitalit ose të drejtave të votës të një ndërmarrje tjetër.

2.1 Një ndërmarrje mund të jetë autonome, duke mos patur ndërmarrje partnere, edhe nëse pragu prej 25% plotësohet ose tejkalohet nga investitorët që renditen si vijon, me kusht që këta investitorë të mos jenë të lidhur, në kuptim të pikës 3, të këtij neni, ose individualisht ose bashkarisht me ndërmarrjen në fjalë:

a. korporatat publike të investimeve, shoqëritë e kapitalit sipërmarrës, individët ose grupet e individëve me aktivitet të rregullt në investimet e kapitalit sipërmarrës, të cilët investojnë kapitalin e vet në ndërmarrje të palistuara *(business angels)*, me kusht që investimi total i biznesve të palistuara në të njëjtën ndërmarrje të jetë më pak se 30,000,000 Lekë;
b. institucionet e arsimit të lartë ose qendra jofitimprurëse kërkimore;
c. investitorët institucionalë, përfshirë fondet rajonale të zhvillimit;
ç. njësitë e vetqeverisjes vendore me një buxhet vjetor me më pak se 10 milion EUR dhe më pak se 5000 banorë.

3. "Ndërmarrje të lidhura" janë ndërmarrjet që kanë një nga lidhjet e mëposhtme:

a) një ndërmarrje ka shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në një ndërmarrje tjetër;
b) një ndërmarrje ka të drejtë të emërojë ose largojë shumicën e anëtarëve të organeve administrative, menaxhuese ose mbikëqyrëse të një ndërmarrje tjetër;
c) një ndërmarrje ka të drejtë të ushtrojë një ndikim dominues mbi një ndërmarrje tjetër, në bazë të një kontratë të lidhur me atë ndërmarrje ose të një përcaktimi në memorandum apo nenet e statutit;
ç) një ndërmarrje, e cila është aksionare ose anëtare e një ndërmarrje tjetër, kontrollon e vetme, në përputhje me një marrëveshje me aksionarët e tjerë ose anëtarët e asaj ndërmarrjeje, shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në atë ndërmarrje.

3.1 Prezumohet se nuk ekziston asnjë ndikim dominues nëse investitorët e renditur në pikën 2.1 nuk përfshihen direkt ose indirekt në menaxhimin e ndërmarrjes në fjalë, pa paragjykuar të drejtat e tyre si aksionere.

3.2 Ndërmarrjet që kanë një nga marrëdhëniet e përshkruara në pikën 3 me një ose më shumë ndërmarrjeve të tjera, ose ndonjë prej investitorëve të përmendur në pikën 2, konsiderohen se janë të lidhura.

3.3 Ndërmarrjet të cilat kanë që kanë një apo më shumë marrëdhenie përmes një personi fizik ose një grupi personash fizikë që veprojnë së bashku konsiderohen gjithashtu ndërmarrje të lidhura, nëse ato ushtrojnë aktivitetin e tyre ose një pjesë të aktivitetit të tyre në të njëjtin treg ose në tregjet e lidhura.

4. Me përjashtim të rasteve të përcaktuara në pikën 2.1, të këtij neni, një ndërmarrje nuk mund të konsiderohet NMVM nëse 25 % ose më shumë e kapitalit ose të drejtat e votës kontrollohen drejtpërdrejt ose indirekt, bashkërisht ose individualisht, nga një ose më shumë organe publike.

5. Ndërmarrjet mund të bëjnë një deklaratë të statusit si një ndërmarrje autonome, ndërmarrje partnere ose ndërmarrje e lidhur, duke përfshirë të dhënat në lidhje me tavanet e përcaktuara në nenin 2. Deklarata mund të bëhet edhe nëse kapitali është i shpërndarë në një mënyrë të tillë që nuk është e mundur të përcaktohet saktësisht se prej kujt zotërohet. Në këtë rast ndërmarrja mund të deklarojë në mirëbesim se prezumon në mënyrë të rregullt se nuk zotërohet në (masën) 25% ose më shumë nga një ndërmarrje ose nga disa ndërmarrje bashkarisht të lidhura me

njëra-tjetrën. Deklarata të tilla kryhen pavarësisht kontrolleve dhe hetimeve të përcaktuar në legjislacionin përkatës.

6. Mënyra e deklarimit të llojit të ndërmarrjes, sipas pikave 1, 2 dhe 3 të këtij neni, përcaktohet me udhëzim të miratuar nga ministri përgjegjës për ekonominë.

Në nenin 6, të projektaktit përcaktohen se cilat janë të dhënat që përdoren për llogaritjen e numrit të personelit dhe shumat financiare dhe periudha e raportimit

Në neni 7, të projektaktit përcaktohet se cili është numri i personelit për periudhën e raportimit, me qëllim kategorizimin e ndërmarrjeve.

Në nenin 8, të projektaktit përcaktohen rregullat për mënyrën e krijimit të të dhënave për ndërmarrjen. Gjithashtu është përcaktuar se ministri përgjegjës për ekonominë do të nxjerrë udhëzimin në zbatim të këtij neni.

Në kreun II, të projektaktiti janë parashikuar format e mbështetjes shtetërore për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme

Në nenin 9, të projektaktit është përcaktuar se rregullat e dhënies së mbështetjes shtetërore për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, si vijon:

- Dhënia e mbështetjes shtetërore, në zbatimin e disa politikave mbështetëse për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, pavarësisht përcaktimeve të bëra në nenin 4, të këtij ligji, mund të konsiderohet vetëm kriteri i numrit të personelit, por në përputhje me rregullat për ndihmën shtetërore.

- Ndihma shtetërore dhe ndihma "*de minimis*" jepet në përputhje me legjislacionin në fuqi për ndihmën shtetërore.

- Mbështetja për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme duhet të garantojë akses të balancuar gjinor.

Në nenin 10, të projekaktit janë përcaktuar format e mbështetjes shtetërore për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, si vijon:

Format e mbështetjes shtetërore që jepen për ndërmarrjet e mikro, të vogla dhe të mesme përfshijnë kryesisht:

a. Mbështetje financiare nga buxheti i shtetit
b. Mbështetje financiare nga donatorët vendas apo të huaj ;
c. Garanci shtetërore të huasë sipas ligjit në fuqi për borxhin dhe garancitë shtetërore, në zbatim të politikave të veçanta të Qeverisë, në përputhje me parimet dhe rregullat fiskale mbi qëndrueshmërinë e borxhit publik si dhe kufizimet e borxhit shtetëror dhe të garancive shtetërore të huave;
d. Shërbime publike për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, sipas përcaktimeve në këtë ligj;

Në nenin 11, të projektaktit është përcaktuar mënyra, qëllimi, kriteret, dhe strukturat që do të mundësojnë dhënien e mbështetjes financiare buxhetore, si vijon:

1. Për mbështetjen dhe zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme, sipas shkronjës a), të pikës 1, të nenit 10 të këtij ligji, krijohet fondi për zhvillimin e ndërmarrjeve, në formën e granteve nga buxheti e shtetit.
2. Fondi përdoret për dhënien e granteve për NMVM për zbatimin e programeve që synojnë rritjen e konkurrueshmërisë, artizanatit, zhvillimin e të mësuarit rreth ndërmarrjes, zhvillimin e produkteve dhe shërbimeve të reja si rezultat i kërkim-zhvillimit, aksesin në burime financiare, zhvillimin e aftësive të ndërmarrjes, inovacionin, dhe ndërkombëtarizimin dhe zhvillimin e NMVM.
3. Fondi për zhvillimin e ndërmarrjeve administrohet nga Agjensia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA).
4. Procedura konkuruese, krijimi, funksionimi, shpërblimi dhe organizimi i bordit vlerësues të aplikimeve, përcaktohen me Vendim të Këshillit të Ministrave.
5. Kriteret e përgjithshme të përfitimit të mbështetejes financiare buxhetore për NMVM janë:

   a) të jenë person fizik apo juridik i regjistruar në Qendrën Kombëtare të Biznesit, për jo më pak se 6 (gjashtë) muaj;

   b) të mos jenë në proces falimentimi;

   c) të kenë paguar rregullisht sigurimet e detyrueshme shëndetësore dhe shoqërore;

   ç) të mos kenë detyrime ndaj organeve doganore dhe tatimore, në momentin e aplikimit për fond.

   d)të ketë dorezuar Deklaratën sipas nenit 5,6 dhe 7 të këtij ligji

6. Përcaktimi i masës së përfitimit dhe kriteret dhe kushtet e veçanta të përfitimit për NMVM përcaktohen me Vendim të Këshillit të Ministrave, rast pas rasti.
7. Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA) administron një portal elektronik për instrumentet financiare të krijuara me fonde nga buxheti i shtetit dhe me donatorë. Çdo institucion që ofron mbështetje financiare për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme ngarkohet që brenda 5 ditëve përpara filllimit të zbatimit të skemës të paraqesë informacion pranë AIDA.

Në nenin 12, të projektaktit është parashikuar dhënia e garancitë shtetërore të huasë. Në rastet kur, për të mbështetur kreditimin e ndërmarrjeve, në zbatim të politikave të veçanta të Qeverisë, vendoset të lëshohet garanci shtetërore, Këshilli i Ministrave me vendim përcakton fondin, sektorët, kushtet dhe kriteret, për garantimin e huasë për mbështetjen e ndërmarrjeve, me propozim të ministrit përgjegjës për financat dhe ministrit përgjegjës për ekonominë.

Në neni 13, të projektaktit është parashikuar procedura për dhenien e mbështetjes financiare për ndërmarrjet nga njësitë e vetqeverisjes vendore, të cilat kur japin mbështetje shtetërore financiare duhet të përcaktojnë qartë procedurën për ofrimin e mbështetjes për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, procedurë e cila duhet të jetë e njëjtë për të gjitha ndërmarrjet që përfitojnë mbështetjen shtetërore.

Në nenin 14, të projektaktit janë përcaktuar si cilat janë shërbimet publike për ndërmarrjet, si vijon:

1. Shërbimet publike jepen nga Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve dhe përfshijnë kryesisht:
   a. Sigurimin e informacionit, këshillimit, zhvillimit të biznesit, trajnimit, zhvillimit profesional apo ritrajnimit, dhënien e shërbimeve metodologjike për ndërmarrjet si edhe personave fizikë që synojnë të krijojnë një ndërmarrje;
   b. Çdo informacion tjetër për mbështetjen dhe zhvillimin e ndërmarrjeve.
2. Shërbimet publike sipas pikës 1, të këtij neni sigurohen nga Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve, sipas legjislacionit në fuqi.
3. Dhënia e shërbimeve publike për ndërmarrjet përballohet nga fondi i buxhetit, brenda tavaneve buxhetore të alokuara për Agjencinë Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve për mbështetjen e ndërmarrjeve, sipas legjislacionit në fuqi.
4. Hartimi i skemave të mbështetjes së ndërmarrjeve mund të përfshijë kombinimin e mbështetjes shtetërore financiare sipas pikës 3 të nenit 11 të këtij ligji me ofrimin e shërbimeve publike sipas pikës 1 të këtij neni.
5. Përcaktimi i masës së përfitimit dhe kriteret dhe kushtet e veçanta të përfitimit për NMVM përcaktohen me Vendim të Këshillit të Ministrave, rast pas rasti.

Në nenin 15, të projekaktit janë përcaktuar autoritetet përgjegjëse për zhvillimin e ndërmarrjeve.

Në nenin 16, të projektaktit është përcaktuar mënyra e hartimit të raporteve vjetore nga ana e Agjencisë Shqiptare të Zhvillimit të Investimeve

Në nenin 17, të projektaktit është përcaktuar referenca ligjore për hartimin e strategjisë së zhvillimit të biznesit dhe investimeve.

Në nenin 18, të projektaktit është përcaktuar se cilat janë burimet e financimit të strategjisë.

Në Kreun III, të projekaktit është parashikuar ngritja dhe funksionimi i këshillit për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme

Në nenin 19, të projektaktit është parashikuar qëllimi, përbërja dhe detyrat e Këshillit konsultativ për ndërmarrjet, si vijon:

1. Këshilli Konsultativ për ndërmarrjet është organ këshillimor që ngrihet pranë institucionit përgjegjës për ekonominë, me përfaqësimin e organizatave të biznesit si edhe institucioneve shtetërore.
2. Këshilli kryesohet nga ministria përgjegjës për ekonominë dhe përbëhet nga 12 anëtarë si më poshtë:
   a) 1 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për financat;
   b) 2 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për çështjet e ekonomisë;
   c) 1 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për mbrojtjen e sipërmarrjes;
   d) 1 përfaqësues nga Agjensia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve;
   e) 1 përfaqësues nga Bashkimi i Dhomave të Tregtisë dhe Industrisë;
   f) 1 përfaqësues nga Qëndra Kombëtare e Biznesit;
   g) 2 përfaqësues të sipërmarrjes dhe biznesit, të përzgjedhur nga organizatat dhe dhomat më të përfaqësuara të tregtisë dhe biznesit;

h) 2 përfaqësues të institucioneve të arsimit të lartë, nga të cilët një përfaqësues nga institucionet publike të arsimit të lartë dhe një përfaqësues nga institucionet jopublike të arsimit të lartë;
i) 1 përfaqësues nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, i propozuar nga Shoqata e Bashkive të Shqipërisë.

3. Anëtarët e Këshillit emërohen me urdhër të ministrit, pas propozimit nga institucionet/organizatat e parashikuara në pikën 2, të këtij neni, për një mandat 3-vjeçar.
4. Përzgjedhja e organizatave më të përfaqësuara të biznesit dhe organizatave që mbështesin biznesin bëhet nga ministri Këshilli Konsultativ për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme ushtron kompetencat e mëposhtme:
   a. diskuton çështjet që lidhen me mbështetjen dhe zhvillimin e biznesit;
   b. nxit bashkëpunimin efektiv ndërmjet organizatave të biznesit/organizatave që mbështesin biznesin dhe organeve shtetërore;
   c. këshillon lidhur me mënyrën e hartimit të skemave mbështetëse për biznesin, sipas parashikimeve të këtij ligji dhe strategjisë sipas përcaktimit në nenin 18 të këtj ligji.
5. Rregulla për organizimin, funksionimin dhe kompetencat dhe shpërblimin e Këshillit për ndërmarrjet përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Këshilli Konsultativ për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme do të këshillojë ministrinë përgjegjëse për ekonominë për hartimin dhe zbatimin e politikave të zhvillimit të biznesit dhe investimeve, për prioritizimin e tyre dhe orientimin e duhur në periudhë afat shkurtër, afatmesëm dhe afatgjatë.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E KËTIJ AKTI.

Për zbatimin e këtij projektvendimi ngarkohet Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKT-AKTIT.

Projektvendimi është përgatitur nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Projekt akti do të dërgohet për mendim në Ministrinë e Drejtësisë, Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Ministrinë për Mbështejen e Sipërmarrjes, Ministrinë e Shtetit për Diasporën, Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, në Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Ministrinë e Kulturës, Ministrinë Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrin e Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, Ministrinë Për Evropën dhe Punët e Jashtme dhe Njësinë e Vetqeverisjes Vendore.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE.

Në këtë projektakt janë llogaritur si kosto për buxhetin e shtetit kostot e parashikuara në Strategjinë e Zhvillimit të Biznesit dhe Investimeve 2021-2027, për mbështetjen e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme, në formën e mbështetjes financiare (grante) dhe shërbime mbështetëse

(trajnim, këshillim). Në vitin e parë janë parashikuar kosto gjithsej 13,012,733 lekë, e cila përfshin organizimin e ëebinareve për zhvillimin e "e-business", krijimin e Sektorit të Trajnimeve pranë AIDA me 3 punonjës të rinj në strukturën e AIDA, zhvillimin e sistemit të parashikimit të aftësive për bizneset. Në vitin e dytë janë parashikuar kosto gjithsej 99,369,454 lekë, e cila përfshin krijimin e portalit për zhvillimin e e-business (nga AIDA), i cili do të ndihmojë bizneset në përzgjedhjen e formave më të mira të tregtisë elektronike dhe të biznesit elektronik ("e-commerce" dhe "e-business" solutions), grante për ofrimin e trajnimeve dhe mbështetje financiare për ndërmarrjet e sapokrijuara, grante për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, si edhe hartimin e raporteve vjetore për parashikimin e nevojave për aftësim nga bizneset. Duke filluar nga viti i tretë deri në vitin e dhjetë janë parashikuar kosto gjithsej 93,369,545 lekë, të cilat përfshijnë dhënien e mbeshtetjes financiare (grante) si edhe shërbime mbështetëse për biznesin. Drejtoria e Poltikave te Zhvillimit Ekonomik si përgjegjëse e hartimit të politikave mbështetëse për biznesin ka kuantifikuar përfitimet për bizneset në direkte (grantet) dhe indirekte (organizimi i trajnimeve, zhvillimi i aftesive etj). Parimi i "*Value for money*" është përdorur për llogaritjen e eficencës dhe efektivitetit maksimale për çdo lekë të planifikuar dhe shpenzuar nga buxheti i shtetit (me shkallën e përfitimit nga biznesi që pritet të jetë maksimale në 100 %).

MINISTËR

Anila DENAJ

Tabela e përputhshmërisë

Rekomandimi i Komisionit 2003/361/EC në lidhje me përkufizimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme

Acquis e BE-së Rekomandimi i Komisionit i 6 majit 2003 në lidhje me përkufizimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme (njoftuar nën numrin e dokumentit C (2003) 1422) OJ L 124, 20.5.2003, f. 36–41		**Legjislacioni shqiptar** 0.1 Projektligji "Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme" F - përputhshmëri e plotë P – përputhshmëri e pjesshme N/a – i papërputhur				
1	2	3	4	5	6	7
Neni	Teksti	Referenca	Neni	Teksti	Përputhshmëria	Shënime
Neni 1 Paragrafi 1	1. Ky Rekomandim ka të bëjë me përkufizimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme të përdorura në politikat e Komunitetit të zbatuara brenda Komunitetit dhe Zonës Ekonomike Evropiane.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë është përafruar. Jepet objekti e Rekomandimit.
Neni 1 Paragrafi 2	2. Shtetet Anëtare, Banka Evropiane e Investimeve (EIB) dhe Fondi Evropian i Investimeve (EIF), ftohen: (a) të jenë në përputhje me Titullin I të Shtojcës 1 tëpër programin dhe gomën drejtuar ndërmarrjet e mesme, ndërmarrjet e vogla ose ndërmarrjet e vogla; (b) për të ndërmarrë hapat e nevojshëm për të përdorur klasat e madhësisë të përcaktuara në Nenin 7 të Shtojcës, kur bëhet fjalë për monitorimin e përdorimit të tyre për instrumenteve financiare të Komunitetit.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë zbatohet vetëm për Shtetet Anëtare. Sidoqoftë, ajo do të zbatohet për Shqipërinë në datën e anëtarësimit.
Neni 2	Tavanet e paraqitura në Nenin 2 të Aneksit do të konsiderohen si vlera maksimale. Shtetet Anëtare, EIB dhe EIF mund të përcaktojnë tavanet më të ulëta. Në zbatimin e disa politikave të tyre, ata gjithashtu mund të zgjedhin të zbatojnë vetëm kriterin e numrit të të punësuarve, përveç në fushat e rregulluara nga rregullat e ndryshme të ndihmës shtetërore.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë nuk ka ndonjë lidhje me përafrimin. Ky nen siguron një udhëzim se si të transpozohet dhe zbatohet Rekomandimi.
Neni 3	Ky Rekomandim do të zëvendësojë Rekomandimin 96/280 / EC nga 1 Janari 2005.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë nuk ka ndonjë lidhje me përafrimin.

Neni 4	Ky Rekomandim i drejtohet Shteteve Anëtare, BEI dhe EIF. Atyre iu kërkohet të informojnë Komisionin deri më 31 Dhjetor 2004 për çdo masë që kanë marrë më tej dhe, jo më vonë se 30 Shtator 2005, për ta informuar atë për rezultatet e para të zbatimit të tij.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë zbatohet vetëm për Shtetet Anëtare. Sidoqoftë, ajo do të zbatohet për Shqipërinë deri në datën e pranimit.
Shtojcë	Titulli I Përkufizimi i ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme të miratuara nga Komisioni.					
Neni 1 Ndërmarrje	Një ndërmarrje konsiderohet të jetë çdo subjekt i angazhuar në një aktivitet ekonomik, pavarësisht nga forma e saj ligjore. Kjo përfshin, në veçanti, personat e vetëpunësuar dhe bizneset familjare të angazhuara në zeje ose veprimtari të tjera, dhe partneritetet ose shoqatat që rregullisht merren me një aktivitet ekonomik.	0.1.	Neni.3 Përkufizimet Para. 1	"Ndërmarrje" quhet çdo subjekt që ushtron një veprimtari ekonomike, pavarësisht formës së tij ligjore. Këtu përfshihen personat e vetëpunësuar, bizneset familjare, që merren me artizanat ose veprimtari të tjera, si dhe shoqëritë e shoqatat që kryejnë në mënyrë të rregullt veprimtari ekonomike.	F	

Neni 2 Numri i personelit dhe tavanet financiare që përcaktojnë kategoritë e ndërmarrjeve Paragrafi 1	1. Kategoria e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme (NVM) përbëhet nga ndërmarrje të cilat punësojnë më pak se 250 persona dhe të cilat kanë një qarkullim vjetor jo më shumë se 50 milion EUR, dhe / ose një bilanc vjetor jo më të madh se EUR 43 milion	0.1.	Neni. 4 Para. 2.	2. Kategoria e mikrondërmarrjeve dhe ndërmarrjeve të vogla e të mesme (NMVM) përfshin ato ndërmarrje, ku punësohen më pak se 250 persona dhe që realizojnë një shifër afarizmi dhe/ose një bilanc total vjetor jo më të madh se 250 milionë lekë..	P	Përkufizimi në shqip i NVM-ve është në përputhje me rekomandimin në lidhje me numrin e personave të punësuar. Nuk është në përputhje me rekomandimin në lidhje me përkufizimin në lidhje me shumën e bilancit total vjetor: arsyeja për përcaktimin e një shume më të vogël se 43 milion EUR lidhet me madhësinë e ekonomisë shqiptare.
Neni 2 Numri i punonjësve dhe tavanet financiare që përcaktojnë kategoritë e ndërmarrjeve Paragrafi 2	2. Brenda kategorisë së NVM-ve, një ndërmarrje e vogël përcaktohet si një ndërmarrje e cila punëson më pak se 50 persona dhe qarkullimi vjetor dhe / ose bilanci vjetor i së cilës nuk i kalon 10 milion EUR.	0.1.	Neni. 4 Para. 3.	3.Ndërmarrje e vogël quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 50 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose bilanc total vjetor jo më të madh se 50 milionë lekë.	P	Përkufizimi në shqip i ndërmarrjes së vogël është në përputhje me rekomandimin në lidhje me numrin e personave të punësuar. Nuk është në përputhje me rekomandimin në lidhje me përkufizimin në lidhje me shumën e bilancit total vjetor: arsyeja për caktimin e një shume më të vogël se 10 milion EUR lidhet me madhësinë e ekonomisë shqiptare.

Neni 2 Numri i punonjësve dhe tavanet financiare që përcaktojnë kategoritë e ndërmarrjeve Paragrafi 3	3. Brenda kategorisë së NVM-ve, një ndërmarrje e vogël përcaktohet si një ndërmarrje e cila punëson më pak se 10 persona dhe qarkullimi vjetor dhe / ose bilanci vjetor i të cilit nuk kalon 2 milion EUR.	0.1.	Neni.4 Para. 4.	4. Mikrondërmarrje quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 10 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose bilanc total vjetor jo më të madh se 10 milionë lekë.	P	Përkufizimi në shqip i ndërmarrjes së vogël është në përputhje me rekomandimin në lidhje me numrin e personave të punësuar. Nuk është në përputhje me rekomandimin në lidhje me përkufizimin në lidhje me shumën e bilancit total vjetor: arsyeja për përcaktimin e një shume më të vogël se 2 milion EUR lidhet me madhësinë e ekonomisë shqiptare.
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë gjatë llogaritjes së personelit dhe shumave financiare Paragrafi 1	1. "Ndërmarrje autonome" është çdo ndërmarrje e cila nuk klasifikohet si ndërmarrje partnere në kuptimin e paragrafit 2 ose si ndërmarrje e lidhur brenda kuptimit të paragrafit 3.	0.1.	Neni. 5 Para. 1	1."Ndërmarrje autonome" është çdo ndërmarrje, e cila nuk zotëron, e vetme ose bashkërisht me një ose më shumë ndërmarrje të lidhura, 25% ose më shumë të kapitalit ose të të drejtave të votës së një ndërmarrje tjetër. Ndërmarrja autonome nuk është e lidhur me një ndërmarrje tjetër në asnjë nga format e parashikuara në pikën 3 të këtij neni.	F	
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë gjatë llogaritjes së numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 2	2. "Ndërmarrje partnere" janë të gjitha ndërmarrjet që nuk klasifikohen si ndërmarrje të lidhura brenda kuptimit të paragrafit 3 dhe midis të cilave ekziston marrëdhënia e mëposhtme: një ndërmarrje (ndërmarrje e sipërme) mban, ose vetëm ose bashkërisht me një ose më shumë ndërmarrje të lidhura brenda kuptimi i paragrafit 3, 25% ose më shumë të kapitalit ose të drejtave të votës së një ndërmarrje tjetër (ndërmarrje në rrjedhën e poshtme).	0.1.	Art. 5 Para.2	2."Ndërmarrje partnere" janë të gjitha ndërmarrjet që nuk klasifikohen si ndërmarrje të lidhura në kuptim të pikës 3, të ketij neni dhe midis të cilave ekziston marrëdhënia si vijon: një ndërmarrje zotëron, ose vetëm ose së bashku me një ose më shumë ndërmarrje të lidhura në kuptim të pikës 3, të këtij neni, 25 % ose më shumë të kapitalit ose të drejtave të votës të një ndërmarrje tjetër.	F	

Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 2	Sidoqoftë, një ndërmarrje mund të renditet si autonome, dhe kështu që nuk ka ndonjë ndërmarrje partnere, edhe nëse ky prag prej 25% arrihet ose tejkalohet nga investitorët e mëposhtëm, me kusht që ata investitorë të mos jenë të lidhur, në kuptimin e paragrafit 3, ose individualisht ose bashkarisht në ndërmarrjen në fjalë: (a) korporatat e investimeve publike, kompanitë e kapitaleve sipërmarrëse, individët ose grupet e individëve me një aktivitet të rregullt të investimeve të kapitalit sipërmarrës të cilët investojnë kapital të vet në biznese të pakotifikuara ("engjëj biznesi"), me kusht që investimi total i atyre engjëjve të biznesit në të njëjtën ndërmarrje të jetë më pak se 1250000 EUR; (b) universitete ose qendra hulumtuese jofitimprurëse; (c) investitorët institucionalë, përfshirë fondet e zhvillimit rajonal; (d) autoritetet lokale autonome me një buxhet vjetor prej më pak se 10 milion EUR dhe më pak se 5000 banorë.	0.1.	Art. 5 Para. 2.1	Një ndërmarrje mund të jetë autonome, duke mos patur ndërmarrje partnere, edhe nëse pragu prej 25% plotësohet ose tejkalohet nga investitorët që renditen si vijon, me kusht që këta investitorë të mos jenë të lidhur, në kuptim të pikës 3, të këtij neni, ose individualisht ose bashkarisht me ndërmarrjen në fjalë: a. korporatat publike të investimeve, shoqëritë e kapitalit sipërmarrës, individët ose grupet e individëve me aktivitet të rregullt në investimet e kapitalit sipërmarrës, të cilët investojnë kapitalin e vet në biznese të palistuara (business angels), me kusht që investimi total i biznesve të palistuara në të njëjtën ndërmarrje të jetë më pak se 30,000,000 Lekë; b. institucionet e arsimit të lartë ose qendra jofitimprurëse kërkimore; c. investitorët institucionalë, përfshirë fondet rajonale të zhvillimit; ç. njësitë e vetqeverisjes vendore me një buxhet vjetor me më pak se 10 milion EUR dhe më pak se 5000 banorë.	P	Pragu i investimeve të engjëjve të biznesit është më i ulët se ai i BE-së, duke pasur parasysh madhësinë e ekonomisë së Shqipërisë (investime në kapital privat).

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	2. "Ndërmarrje të lidhura" janë ndërmarrjet që kanë një nga lidhjet e mëposhtme: a) një ndërmarrje ka shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në një ndërmarrje tjetër; b) një ndërmarrje ka të drejtë të emërojë ose largojë shumicën e anëtarëve të organeve administrative, menaxhuese ose mbikëqyrëse të një ndërmarrje tjetër; c) një ndërmarrje ka të drejtë të ushtrojë një ndikim dominues mbi një ndërmarrje tjetër në bazë të një kontratë të lidhur me atë ndërmarrje ose të një përcaktimi në memorandum apo nenet e statutit; d) një ndërmarrje, e cila është aksionare ose anëtare e një ndërmarrje tjetër, kontrollon e vetme, në përputhje me një marrëveshje me aksionarët e tjerë ose anëtarët e asaj ndërmarrjeje, shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në atë ndërmarrje.	0.1.	Art. 5 Para.3	3."Ndërmarrje të lidhura" janë ndërmarrjet që kanë një nga lidhjet e mëposhtme: a) një ndërmarrje ka shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në një ndërmarrje tjetër; b) një ndërmarrje ka të drejtë të emërojë ose largojë shumicën e anëtarëve të organeve administrative, menaxhuese ose mbikëqyrëse të një ndërmarrje tjetër; c) një ndërmarrje ka të drejtë të ushtrojë një ndikim dominues mbi një ndërmarrje tjetër, në bazë të një kontratë të lidhur me atë ndërmarrje ose të një përcaktimi në memorandum apo nenet e statutit; ç) një ndërmarrje, e cila është aksionare ose anëtare e një ndërmarrje tjetër, kontrollon e vetme, në përputhje me një marrëveshje me aksionarët e tjerë ose anëtarët e asaj ndërmarrjeje, shumicën e të drejtave të votave të aksionarëve ose anëtarëve në atë ndërmarrje.	F	
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 3	Prezumohet se nuk ekziston asnjë ndikim dominant nëse investitorët e renditur në nënparagrafin e dytë të paragrafit 2 nuk përfshihen direkt ose indirekt në menaxhimin e ndërmarrjes në fjalë, pa paragjykuar të drejtat e tyre si palë të interesuara.	0.1.	Neni. 5 Para.3.1	3.1 Prezumohet se nuk ekziston asnjë ndikim dominues nëse investitorët e renditur në pikën 2.1 nuk përfshihen direkt ose indirekt në menaxhimin e ndërmarrjes në fjalë, pa paragjykuar të drejtat e tyre si aksionerë.	F	
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 3	Ndërmarrjet që kanë ndonjë nga marrëdhëniet e përshkruara në nënparagrafin e parë përmes një ose më shumë ndërmarrjeve të tjera, ose ndonjë prej investitorëve të përmendur në paragrafin 2, gjithashtu konsiderohet se janë të lidhura.	0.1.	Neni . 5 Para. 3.2	3.2 Ndërmarrjet që kanë një nga marrëdhëniet e përshkruara në pikën 3 me një ose më shumë ndërmarrjeve të tjera, ose ndonjë prej investitorëve të përmendur në pikën 2, konsiderohen se janë të lidhura.	F	

Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 3	Ndërmarrjet të cilat kanë që kanë një apo më shumë marrëdhenie përmes një personi fizik ose një grupi personash fizikë që veprojnë së bashku konsiderohen gjithashtu ndërmarrje të lidhura, nëse ato ushtrojnë aktivitetin e tyre ose një pjesë të aktivitetit të tyre në të njëjtin treg ose në tregjet e lidhura.	0.1.	Art. 5 Para. 3.3	3.3 Ndërmarrjet të cilat kanë që kanë një apo më shumë marrëdhenie përmes një personi fizik ose një grupi personash fizikë që veprojnë së bashku konsiderohen gjithashtu ndërmarrje të lidhura, nësë ato ushtrojnë aktivitetin e tyre ose një pjesë të aktivitetit të tyre në të njëjtin treg ose në tregjet e lidhura.	F	
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 3	"Treg i lidhur" ("*adjacent market*") është tregu i produkteve apo shërbimeve në diversifikim, të vendosura direkt sipër ose poshtë tregut përkatës".	0.1.	Neni . 3 Përkufizimet Para. 8	"Treg i lidhur" ("*adjacent market*") është tregu i produkteve apo shërbimeve në diversifikim, të vendosura direkt sipër ose poshtë tregut përkatës".	F	
Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e personelit dhe shumave financiare Paragrafi 4	4. Me përjashtim të rasteve të përcaktuara në paragrafin 2, nënparagrafi i dytë, një ndërmarrje nuk mund të konsiderohet NVM nëse 25% ose më shumë e kapitalit ose e të drejtave të votimit kontrollohen drejtpërdrejt ose indirekt, bashkërisht ose individualisht, nga një ose më shumë organe publike.	0.1.	Neni . 5 Para.4	Me përjashtim të rasteve të përcaktuara në pikën 2.1, të këtij neni, një ndërmarrje nuk mund të konsiderohet NMVM nëse 25 % ose më shumë e kapitalit ose të drejtat e votës kontrollohen drejtpërdrejt ose indirekt, bashkërisht ose individualisht, nga një ose më shumë organe publike.	F	

Neni 3 Llojet e ndërmarrjeve të marra në konsideratë në llogaritjen e numrit të stafit dhe shumave financiare Paragrafi 5	5. Ndërmarrjet mund të bëjnë një deklaratë të statusit si një ndërmarrje autonome, ndërmarrje partnere ose ndërmarrje e lidhur, duke përfshirë të dhënat në lidhje me tavanet e përcaktuara në nenin 2. Deklarata mund të bëhet edhe nëse kapitali shpërndahet në një mënyrë të tillë që është nuk është e mundur të përcaktohet saktësisht nga kush mbahet, në këtë rast ndërmarrja mund të deklarojë me mirëbesim se ligjërisht mund të supozojë se nuk është në pronësi të 25% ose më shumë nga një ndërmarrje ose bashkërisht nga ndërmarrjet e lidhura me njëra-tjetrën. Deklarata të tilla bëhen pa paragjykuar kontrollet dhe hetimet e parashikuara nga rregullat kombëtare ose të Komunitetit.	0.1.	Neni. 5 Para.5 dhe 6	5.Ndërmarrjet mund të bëjnë një deklaratë të statusit si një ndërmarrje autonome, ndërmarrje partnere ose ndërmarrje e lidhur, duke përfshirë të dhënat në lidhje me tavanet e përcaktuara në nenin 2. Deklarata mund të bëhet edhe nëse kapitali është i shpërndarë në një mënyrë të tillë që nuk është e mundur të përcaktohet saktësisht se prej kujt zotërohet. Në këtë rast ndërmarrja mund të deklarojë në mirëbesim se prezumon në mënyrë të rregullt se nuk zotërohet në (masën) 25% ose më shumë nga një ndërmarrje ose nga disa ndërmarrje bashkarisht të lidhura me njëra-tjetrën. Deklarata të tilla kryhen pavarësisht kontrolleve dhe hetimeve të përcaktuar në legjislacionin përkatës. Mënyra e deklarimit të llojit të ndërmarrjes, sipas pikave 1, 2 dhe 3 të këtij neni, përcaktohet me udhëzim të miratuar nga ministri përgjegjës për ekonominë.	F	
Neni 4 Të dhënat e përdorura për numrin e personelit dhe shumat financiare dhe periudhën e referimit Paragrafi 1	1. Të dhënat për t'u zbatuar në numrin e personelit dhe shumat financiare janë ato që kanë të bëjnë me periudhën e fundit të aprovuar të llogaritjes dhe të llogaritura në bazë vjetore. Ato merren parasysh nga data e mbylljes së llogarive. Shuma e zgjedhur për qarkullimin llogaritet duke përjashtuar tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH) dhe taksat e tjera indirekte.	0.1.	Art. 6 Para.1	1.Të dhënat, që zbatohen për numrin e të punësuarve dhe shumat financiare janë ato, që lidhen me periudhën e fundit të pasqyrave financiare të miratuara dhe që llogariten në baza vjetore. Ato merren parasysh nga data e mbylljes së pasqyrave financiare. Shuma e caktuar për të ardhurat llogaritet duke përjashtuar tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH) dhe taksat e tjera indirekte.	F	
Neni 4 Të dhënat e përdorura për numrin e personelit dhe shumat financiare dhe periudhën e referimit Paragrafi 2	2. Kur, në datën e mbylljes së llogarive, një ndërmarrje konstaton se, mbi baza vjetore, ajo ka tejkaluar ose ka rënë nën kufirin e shumës ose tavanet financiare të përcaktuara në nenin 2, kjo nuk do të rezultojë në humbjen ose blerjen e statusi i ndërmarrjes së mesme, të vogël ose të mikro-ndërmarrjes nëse ato tavan nuk tejkalohen gjatë dy periudhave të njëpasnjëshme të kontabilitetit.	0.1.	Art. 6 Para.2	2. Kur në datën e mbylljes së pasqyrave financiare ndërmarrja zbulon se, në bazë vjetore, ka tejkaluar ose ka rënë poshtë numrit të të punësuarve apo tavanit financiar, të përcaktuar në nenin 4 të këtij ligji, ajo, respektivsht, nuk e humb ose e përfiton statusin e ndërmarrjes së vogël, ndërmarrjes së mesme apo të mikrondërmarrjes, me përjashtim të rastit kur këto tavane tejkalohen për dy periudha llogaritjeje të njëpasnjëshme.	F	

Neni 4 Të dhënat e përdorura për numrin e personelit dhe shumat financiare dhe periudhën e referimit Paragrafi 3	3. Në rastin e ndërmarrjeve të reja, llogaritë e të cilave nuk janë miratuar ende, të dhënat për t'u zbatuar duhet të përftohen nga një vlerësim, i bërë në mirëbesim, gjatë vitit financiar në vazhdim nga vet ndërmarrja.	0.1.	Neni. 6 Para.3	3.Në rastin e ndërmarrjeve të reja, pasqyrat financiare e të cilave nuk janë miratuar ende, të dhënat për t'u zbatuar duhet të përftohen nga një vlerësim, i bërë në mirëbesim, gjatë vitit financiar në vazhdim nga vet ndërmarrja.	F	
Neni 5 Numri i personelit Paragrafi 1	Numri i personelit korrespondon me numrin e njësive vjetore të punës (AWU), d.m.th. numrin e personave që kanë punuar me kohë të plotë brenda ndërmarrjes në fjalë ose në emër të saj gjatë gjithë vitit të referencës në shqyrtim. Puna e personave që nuk kanë punuar tërë vitin, puna e atyre që kanë punuar me kohë të pjesshme, pavarësisht nga kohëzgjatja, dhe puna e punëtorëve sezonalë llogariten si fraksione të AWU.	0.1.	Neni . 7 Para.1 dhe 2	1.Numri i personelit korrespondon me numrin e njësive vjetore të punës. 2.Puna e personave, të cilët nuk kanë punuar gjatë të gjithë vitit, puna e atyre, që kanë punuar me kohë të pjesshme, pavarësisht kohëzgjatjes dhe puna e të punësuarve sezonalë llogariten si fraksione të njësive vjetore të punës.	F	
Neni 5 Numri i personelit Paragrafi 2	Stafi përbëhet nga: (a) punonjësit; (b) personat që punojnë për ndërmarrjen që i nënshtrohet asaj dhe që konsiderohen të jenë të punësuar nën vendin kombëtar; (c) nën-menaxherët; (d) partnerët që merren me një aktivitet të rregullt në ndërmarrje dhe përfitojnë nga avantazhet financiare nga ndërmarrja.	0.1.	Art. 7. Para 3	3. Personeli përbëhet nga: a) punëmarrësit; b) punëdhënësit; c) partnerët që angazhohen në një veprimtari të rregullt në ndërmarrje dhe që përfitojnë nga përparësitë financiare të ndërmarrjes; ç) menaxherët – pronarë.	F	
Neni 5 Numri i personelit Paragrafi 3	Praktikantët ose studentët e angazhuar në formimin profesional me kontratë për aftësim ose aftësim profesional nuk përfshihen si staf. Kohëzgjatja e lejeve të lindjes ose prindërve nuk llogaritet.	0.1.	Art. 7 Para.4	Punëtorët në stazh, femrat, para ose pas periudhës së shtatëzanisë, si dhe studentët, që angazhohen në trajnime profesionale me kontratë, nuk përfshihen në personel.	F	
Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 1	1. In the case of an autonomous enterprise, the data, including the number of staff, are determined exclusively on the basis of the accounts of that enterprise.	0.1.	Art. 8 Para.1	1. Në ndërmarrjet autonome, të dhënat, përfshirë edhe ato për numrin e të punësuarve, përcaktohen ekskluzivisht, në bazë të pasqyrave financiare të ndërmarrjes.	F	

Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 2	1. Duke përfshirë edhe numrin e të punësuarve, të dhënat e një ndërmarrjeje, që ka ndërmarrje partnere ose ndërmarrje të lidhura, përcaktohen në bazë të pasqyrave financiare dhe të të dhënave të tjera të ndërmarrjes ose, aty ku ato ekzistojnë, në bazë të pasqyrave financiare të konsoliduara të ndërmarrjes, ose të pasqyrave financiare të konsoliduara, në të cilat ndërmarrja është përfshirë përmes konsolidimit.	0.1.	Art. 8 Para.2	2. Duke përfshirë edhe numrin e të punësuarve, të dhënat e një ndërmarrjeje, që ka ndërmarrje partnere ose ndërmarrje të lidhura, përcaktohen në bazë të llogaritjeve dhe të të dhënave të tjera të ndërmarrjes ose, aty ku ato ekzistojnë, në bazë të llogarive të konsoliduara të ndërmarrjes, ose të pasqyrave financiare të konsoliduara, në të cilat ndërmarrja është përfshirë, përmes bashkimit.	F	
Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 2, Nënparagrafi 1	Të dhënave të referuara në paragrafin e parë të këtij neni u shtohen të dhënat e çdo ndërmarrjeje partnere të ndërmarrjes në fjalë. Mbledhja bëhet proporcionalisht me përqindjen në kapital ose në të drejtat e votës, cilado qoftë më e lartë. Në rast kryqëzimi aksionesh, zbatohet përqindja më e lartë.	0.1.	Art. 8 Para.3	3. Të dhënave të referuara në paragrafin e parë të këtij neni u shtohen të dhënat e çdo ndërmarrjeje partnere të ndërmarrjes në fjalë. Mbledhja bëhet proporcionalisht me përqindjen në kapital ose në të drejtat e votës, cilado qoftë më e lartë. Në rast kryqëzimi aksionesh, zbatohet përqindja më e lartë.	F	
Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 2, Nënparagrafi 2	Të dhënave të parashikuara në pikën 2 këtij neni dhe në pikën 3 të këtij neni, u shtohen 100 për qind e të dhënave të çdo ndërmarrjeje, e cila është e lidhur, drejtpërdrejt apo tërthorazi, me ndërmarrjen në fjalë, kur këto të dhëna nuk janë përfshirë tashmë përmes konsolidimit të pasqyrave financiare	0.1.	Art. 8 Para.4	4. Të dhënave të parashikuara në pikën 2 këtij neni dhe në pikën 3 të këtij neni, u shtohen 100 për qind e të dhënave të çdo ndërmarrjeje, e cila është e lidhur, drejtpërdrejt apo tërthorazi, me ndërmarrjen në fjalë, kur këto të dhëna nuk janë përfshirë tashmë përmes konsolidimit të pasqyrave financiare .	F	
Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 3	3. Për zbatimin e paragrafit 2, të dhënat e ndërmarrjeve partnere të ndërmarrjes në fjalë përfohen nga pasqyrat financiare e tyre dhe të dhënat e tyre të tjera, të konsoliduara nëse ekzistojnë. Këtyre u shtohet 100% e të dhënave të ndërmarrjeve që janë të lidhura me këto ndërmarrje partnere, përveç nëse të dhënat e pasqyrave financiare të tyre janë përfshirë tashmë përmes konsolidimit.	0.1.	Art. 8 Para.5	5. Për zbatimin e pikës 2 të këtij neni, të dhënat e ndërmarrjes partnere të ndërmarrjes në fjalë përftohen nga pasqyrat financiare e tyre dhe të dhënat e tjera të tyre të konsoliduara, nëse këto ekzistojnë. Këtyre u shtohet 100 për qind e të dhënave të ndërmarrjeve, të cilat janë të lidhura me ato ndërmarrje partnere, përveç kur të dhënat e pasqyrave financiare të tyre përfshihen nëpërmjet konsolidimit.	F	

Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 3 Nënparagrafi 1	Për zbatimin e të njëjtit paragrafit 2, të dhënat e ndërmarrjeve të cilat janë të lidhura me ndërmarrjen në fjalë do të nxirren nga llogaritë e tyre dhe të dhënat e tyre të tjera, të konsoliduara nëse ekzistojnë. Këtyre u shtohen, në raport, të dhënat e çdo ndërmarrje partnere të mundshme të asaj ndërmarrjeje të lidhur, e vendosur menjëherë në rrjedhën e sipërme ose në rrjedhën e poshtme të saj, përveç nëse ajo tashmë është përfshirë në llogaritë e konsoliduara me një përqindje të paktën proporcionale me përqindjen e identifikuar nën nënparagrafi i dytë i paragrafit 2.	0.1.	Art. 8 Para.6	6. Për zbatimin e pikës 2 të këtij neni, të dhënat e ndërmarrjeve që janë të lidhura me ndërmarrjen në fjalë, duhet të përftohen nga pasqyrat financiare dhe të dhënat e tjera të tyre, të konsoliduara, nëse këto ekzistojnë. Këtyre u shtohen proporcionalisht të dhënat për çdo ndërmarrje të mundshme, partnere të asaj ndërmarrjeje të lidhur, përveçse kur këto janë përfshirë në pasqyrat financiare e konsoliduara, me të paktën një përqindje proporcionale me përqindjen e përcaktuar sipas pikës 3 të këtij neni.	F	
Neni 6 Vendosja e të dhënave të një ndërmarrjeje Paragrafi 4	4. Kur në llogaritë e konsoliduara nuk shfaqen të dhëna për numrin e të punësuarve për një ndërmarrje të caktuar, numri i të punësuarve llogaritet duke grumbulluar proporcionalisht të dhënat nga ndërmarrjet partnere dhe duke shtuar të dhënat nga ndërmarrjet, me të cilat është ndërmarrja në fjalë. i lidhur	0.1.	Art. 8 Para.7	7. Kur në pasqyrat financiare e konsoliduara nuk shfaqen të dhënat për numrin e të punësuarve për një ndërmarrje të caktuar, numri i të punësuarve llogaritet duke bashkuar proporcionalisht të dhënat nga ndërmarrjet e saj partnere dhe duke shtuar të dhënat nga ndërmarrjet, me të cilat ndërmarrja në fjalë është e lidhur.	F	
	Titulli 2 Dispozitat e ndryshme					
Neni 7 Statistikat	Komisioni do të marrë masat e nevojshme për të paraqitur statistikat që prodhon në përputhje me klasat e mëposhtme të madhësive të ndërmarrjeve: (a) 0 deri në 1 person; (b) 2 deri në 9 persona; (c) 10 deri në 49 persona; (d) 50 deri në 249 persona	0.1.	Art. 4 Para. 5	5. Për qëllime statistikore ndërmarrjet klasifikohen në: a) mikrondërmarrje: 0 deri 9 persona, ku brenda këtij grupimi detajohen në 0-1 persona dhe 2-9 persona; b) ndërmarrje të vogla: 10 deri 49 persona; c) ndërmarrje të mesme: 50 deri 249 persona.	F	
Neni 8 Referencat Paragrafi 1	1.Çdo legjislacion i Komunitetit ose ndonjë program i Komunitetit që duhet të ndryshohet ose miratohet dhe në të cilin termi "NVM", "mikro ndërmarrje", "ndërmarrje e vogël" ose "ndërmarrje e mesme", ose ndonjë term tjetër i ngjashëm ndodh, duhet t'i referohet përkufizimi që përmbahet në këtë Rekomandim	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë zbatohet vetëm për Shtetet Anëtare. Sidoqoftë, ajo do të zbatohet për Shqipërinë deri në datën e pranimit.

Neni 8 Referencat Paragrafi 2	2. Si një masë kalimtare, programet aktuale të Komunitetit duke përdorur përkufizimin e NVM-ve në Rekomandimin 96/280 / KE do të vazhdojnë të zbatohen për të mirën e ndërmarrjeve të cilat u konsideruan NVM kur ato programe u miratuan. Angazhimet ligjore detyruese të marra nga Komisioni në bazë të programeve të tilla do të mbeten të paprekura.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë nuk ka ndonjë rëndësi të përafrimit.
Neni 8 Referencat Paragrafi 2, Nënparagrafi 1.	Pa paragjykuar nënparagrafin e parë, çdo ndryshim i përkufizimit të NVM-ve brenda programeve mund të bëhet vetëm duke miratuar përkufizimin e përfshirë në këtë Rekomandim në përputhje me paragrafin 1.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë zbatohet vetëm për Shtetet Anëtare. Sidoqoftë, ajo do të zbatohet për Shqipërinë deri në datën e pranimit.
Neni 9 Rishikimi	Në bazë të një rishikimi të zbatimit të përkufizimit që përmbahet në këtë Rekomandim, që do të hartohet deri më 31 Mars 2006, dhe duke marrë parasysh çdo ndryshim të Nenit 1 të Direktivës 83/349 / KEE mbi përcaktimin e ndërmarrjeve të lidhura brenda kuptimin e kësaj Direktive, Komisioni, nëse është e nevojshme, do të adaptojë përkufizimin e përfshirë në këtë Rekomandim, dhe në veçanti tavanet për xhiron dhe totalin e bilancit në mënyrë që të marrë parasysh përvojën dhe zhvillimet ekonomike në Komunitet.	n/a	n/a	n/a	n/a	Kjo dispozitë zbatohet vetëm për Shtetet Anëtare. Sidoqoftë, ajo do të zbatohet për Shqipërinë deri në datën e pranimit.

Table of concordance

Commission Recommendation 2003/361/EC concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises

EU Acquis Commission Recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises (Text with EEA relevance) (notified under document number C(2003) 1422) OJ L 124, 20.5.2003, p. 36–41		**Albanian Legislation** 0.1. Draft Law "On the development of micro, small and medium sized enterprises" F - full compliance P - partial compliance N – non-compliance				
1	2	3	4	5	6	7
Article	Text	Reference	Article	Content	Conformity	Remarks
Article 1 Paragraph 1	1. This Recommendation concerns the definition of micro, small and medium-sized enterprises used in Community policies applied within the Community and the European Economic Area.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision has no approximation relevance. It states the object of the Recommendation.
Article 1 Paragraph 2	2. Member States, the European Investment Bank (EIB) and the European Investment Fund (EIF), are invited: (a) to comply with Title I of the Annex for their programmes directed towards medium-sized enterprises, small enterprises or microenterprises; (b) to take the necessary steps with a view to using the size classes set out in Article 7 of the Annex, especially where the monitoring of their use of Community financial instruments is concerned.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision applies to the Member States only. However, it will apply to Albania by the date of accession.

Article 2	The ceilings shown in Article 2 of the Annex are to be regarded as maximum values. Member States, the EIB and the EIF may fix lower ceilings. In implementing certain of their policies, they may also choose to apply only the criterion of number of employees, except in fields governed by the various rules on State aid.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision has no approximation relevance. It provides an instruction on how to transpose and implement the Recommendation.
Article 3	This Recommendation will replace Recommendation 96/280/EC as from 1 January 2005.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision has no approximation relevance.
Article 4	This Recommendation is addressed to the Member States, the EIB and the EIF. They are requested to inform the Commission by 31 December 2004 of any measures they have taken further to it and, no later than 30 September 2005, to inform it of the first results of its implementation.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision applies to the Member States only. However, it will apply to Albania by the date of accession.
Annex	Title I Definition of Micro, Small and Medium-sized Enterprises adopted by the Commission					
Article 1 Enterprise	An enterprise is considered to be any entity engaged in an economic activity, irrespective of its legal form. This includes, in particular, self-employed persons and family businesses engaged in craft or other activities, and partnerships or associations regularly engaged in an economic activity.	0.1.	Art. 3 Definitions Para. 1	"Enterprise" is any entity that carries out an economic activity, regardless of its legal form. This includes self-employed persons, family businesses, engaged in handicrafts or other activities, as well as companies and associations that regularly carry out economic activities.	F	

Article 2 Staff headcount and financial ceilings determining enterprise categories Paragraph 1	1. The category of micro, small and medium-sized enterprises (SMEs) is made up of enterprises which employ fewer than 250 persons and which have an annual turnover not exceeding EUR 50 million, and/or an annual balance sheet total not exceeding EUR 43 million.	0.1.	Art. 4 Para. 2.	2. The category of micro-enterprises and small and medium enterprises (SMEs) includes those enterprises, which employ less than 250 people and realize a turnover and/or a total annual balance sheet not exceeding ALL 250 million.	P	The Albanian definition of SME is compliant with the recommendation with regard to the number of persons employed. It is not compliant with the recommendation relative to the definition regarding the amount of total annual balance sheet: the reason for setting a smaller amount than EUR 43 million relates to the size of the Albanian economy.
Article 2 Staff headcount and financial ceilings determining enterprise categories Paragraph 2	2. Within the SME category, a small enterprise is defined as an enterprise which employs fewer than 50 persons and whose annual turnover and/or annual balance sheet total does not exceed EUR 10 million.	0.1.	Art. 4 Para. 3.	3. A small enterprise is defined as an enterprise, where less than 50 persons are employed, and which has a turnover and/or a total annual balance sheet not exceeding ALL 50 million.	P	The Albanian definition of small enterprise is compliant with the recommendation with regard to the number of persons employed. It is not compliant with the recommendation relative to the definition regarding the amount of total annual balance sheet: the reason for setting a smaller amount than EUR 10 million relates to the size of the Albanian economy.
Article 2 Staff headcount and financial ceilings determining enterprise categories Paragraph 3	3. Within the SME category, a microenterprise is defined as an enterprise which employs fewer than 10 persons and whose annual turnover and/or annual balance sheet total does not exceed EUR 2 million.	0.1.	Art.4 Para. 4.	4. Micro-enterprise is defined as an enterprise, which employs less than 10 people, and which has a turnover and/or total annual balance sheet not exceeding 10 million ALL.	P	The Albanian definition of small enterprise is compliant with the recommendation with regard to the number of persons employed. It is not compliant with the recommendation relative to the definition regarding the amount of total annual balance sheet: the reason for setting a smaller amount than EUR 2 million relates to the size of the Albanian economy.

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 1	1. An "autonomous enterprise" is any enterprise which is not classified as a partner enterprise within the meaning of paragraph 2 or as a linked enterprise within the meaning of paragraph 3.	0.1.	Art. 5 Para. 1	1. "Autonomous enterprise" is any enterprise which does not hold, alone or jointly with one or more linked enterprises, 25% or more of the capital or voting rights of another enterprise. The autonomous enterprise is not linked to another enterprise in any of the forms provided in point 3 of this article.	F	
Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 2	2. "Partner enterprises" are all enterprises which are not classified as linked enterprises within the meaning of paragraph 3 and between which there is the following relationship: an enterprise (upstream enterprise) holds, either solely or jointly with one or more linked enterprises within the meaning of paragraph 3, 25 % or more of the capital or voting rights of another enterprise (downstream enterprise).	0.1.	Art. 5 Para.2	2. "Partner enterprises" are all enterprises which are not classified as linked enterprises within the meaning of paragraph 3 of this article and between which there is the following relationship: An enterprise holds, either solely or jointly with one or more linked enterprises within the meaning of paragraph 3 of this article, 25% or more of the capital or voting rights, but, in any event no more than 50% of another enterprise.	F	

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 2	However, an enterprise may be ranked as autonomous, and thus as not having any partner enterprises, even if this 25 % threshold is reached or exceeded by the following investors, provided that those investors are not linked, within the meaning of paragraph 3, either individually or jointly to the enterprise in question: (a) public investment corporations, venture capital companies, individuals or groups of individuals with a regular venture capital investment activity who invest equity capital in unquoted businesses ("business angels"), provided the total investment of those business angels in the same enterprise is less than EUR 1250000; (b) universities or non-profit research centers; (c) institutional investors, including regional development funds; (d) autonomous local authorities with an annual budget of less than EUR 10 million and fewer than 5000 inhabitants.	0.1.	Art. 5 Para. 2.1	2.1 An enterprise may be autonomous, without having a partner enterprise, even if the 25% threshold is met or exceeded by the investors listed below, provided that these investors are not linked, within the meaning of paragraph 3 of this article, either individually or jointly with the enterprise in question: (a) public investment corporations, venture capital companies, individuals or groups of individuals with a regular activity in venture capital investment, who invest their equity in unquoted businesses ("business angels"), provided the total investment of those unquoted businesses in the same enterprise is less than 30 000 000 ALL; (b) universities or non-profit research centers; (c) institutional investors, including regional development funds; (d) local government units with an annual budget of less than EUR 10 million and fewer than 5000 inhabitants.	P	Business angels' investment threshold is lower than the EU one given Albania's economy's size (private equity investments).

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	3. "Linked enterprises" are enterprises which have any of the following relationships with each other: (a) an enterprise has a majority of the shareholders' or members' voting rights in another enterprise; (b) an enterprise has the right to appoint or remove a majority of the members of the administrative, management or supervisory body of another enterprise; (c) an enterprise has the right to exercise a dominant influence over another enterprise pursuant to a contract entered into with that enterprise or to a provision in its memorandum or articles of association; (d) an enterprise, which is a shareholder in or member of another enterprise, controls alone, pursuant to an agreement with other shareholders in or members of that enterprise, a majority of shareholders' or members' voting rights in that enterprise.	0.1.	Art. 5 Para.3	"Linked enterprises" are enterprises which have any of the following relationships: (a) an enterprise has a majority of the shareholders' or members' voting rights in another enterprise; (b) an enterprise has the right to appoint or remove a majority of the members of the administrative, management or supervisory bodies of another enterprise; (c) an enterprise has the right to exercise a dominant influence over another enterprise on the basis of a contract entered into with that enterprise or of a provision in the memorandum or articles of association; (ç) an enterprise, which is a shareholder or member of another enterprise, controls alone, in accordance with an agreement with other shareholders or members of that enterprise, the majority of shareholders' or members' voting rights in that enterprise.	F	
Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	There is a presumption that no dominant influence exists if the investors listed in the second subparagraph of paragraph 2 are not involving themselves directly or indirectly in the management of the enterprise in question, without prejudice to their rights as stakeholders.	0.1.	Art. 5 Para.3:1	3.1 There is a presumption that no dominant influence exists if the investors listed in paragraph 2.1 of not directly or indirectly involved in the management of the enterprise in question, without prejudice to their rights as stakeholders.	F	

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	Enterprises having any of the relationships described in the first subparagraph through one or more other enterprises, or any one of the investors mentioned in paragraph 2, are also considered to be linked.	0.1.	Art. 5 Para. 3.2	-3.2 Enterprises having one of the relationships described in paragraph 3 through one or more other enterprises, or any of the investors referred to in paragraph 2, shall be deemed to be linked.	F	
Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	Enterprises which have one or other of such relationships through a natural person or group of natural persons acting jointly are also considered linked enterprises if they engage in their activity or in part of their activity in the same relevant market or in adjacent markets.	0.1.	Art. 5 Para. 3.3	3.3 Enterprises which have one or more relations through a natural person or a group of natural persons acting jointly are also considered to be linked enterprises, if they exercise their activity or part of their activity in the same market or in adjacent markets.	F	
Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 3	An "adjacent market" is considered to be the market for a product or service situated directly upstream or downstream of the relevant market.	0.1.	Art. 3 Definitions Para. 9	9. "Adjacent market" is the market of products or services in diversification, situated directly upstream or downstream of the relevant market.	F	
Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 4	4. Except in the cases set out in paragraph 2, second subparagraph, an enterprise cannot be considered an SME if 25 % or more of the capital or voting rights are directly or indirectly controlled, jointly or individually, by one or more public bodies.	0.1.	Art. 5 Para.4	4. Except as provided in paragraph 2.1 of this Article, an enterprise may not be considered an MSME if 25% or more of its capital or voting rights are directly or indirectly controlled, jointly or individually, by one or more public bodies.	F	

Article 3 Types of enterprise taken into consideration in calculating staff numbers and financial amounts Paragraph 5	5. Enterprises may make a declaration of status as an autonomous enterprise, partner enterprise or linked enterprise, including the data regarding the ceilings set out in Article 2. The declaration may be made even if the capital is spread in such a way that it is not possible to determine exactly by whom it is held, in which case the enterprise may declare in good faith that it can legitimately presume that it is not owned as to 25 % or more by one enterprise or jointly by enterprises linked to one another. Such declarations are made without prejudice to the checks and investigations provided for by national or Community rules.	0.1.	Art. 5 Para.5 and 6	5. Enterprises may make a declaration of status as an autonomous enterprise, partner enterprise or linked enterprise, including the data regarding the ceilings set out in Article 2. The declaration may be made even if the capital is spread in such a way that it is not possible to determine exactly by whom it is owned, in which case the enterprise may declare in good faith that it can legitimately presume that it is not owned by 25 % or more by one enterprise or jointly by enterprises linked to one another. Such declarations shall be made without prejudice to checks and investigations provided for in other legislation. 6. The manner of declaring the type of enterprise, according to paragraph 1, 2 and 3 of this Article, is determined by instruction approved by the minister responsible for economy.	F	
Article 4 Data used for the staff headcount and the financial amounts and reference period Paragraph 1.	1. The data to apply to the headcount of staff and the financial amounts are those relating to the latest approved accounting period and calculated on an annual basis. They are taken into account from the date of closure of the accounts. The amount selected for the turnover is calculated excluding value added tax (VAT) and other indirect taxes.	0.1.	Art. 6 Para.1	1. The data, which are applied for the number of employees and the financial amounts are those that are related to the last period of the approved accounts and that are calculated on an annual basis. They are taken into account from the date of closing the accounts. The amount set for the turnover is calculated excluding value added tax (VAT) and other indirect taxes..	F	

Article 4 Data used for the staff headcount and the financial amounts and reference period Paragraph 2	2. Where, at the date of closure of the accounts, an enterprise finds that, on an annual basis, it has exceeded or fallen below the headcount or financial ceilings stated in Article 2, this will not result in the loss or acquisition of the status of medium-sized, small or microenterprise unless those ceilings are exceeded over two consecutive accounting periods.	0.1.	Art. 6 Para.2	2. When on the date of closing the accounts the enterprise discovers that, on an annual basis, it has exceeded or decreased the number of employees or the financial ceiling, defined in article 4 of this law, it, respectively, does not lose or gain the status of a small enterprise, a medium-sized enterprise or a micro-enterprise, unless these ceilings are exceeded for two consecutive periods of calculation.	F	
Article 4 Data used for the staff headcount and the financial amounts and reference period Paragraph 3	3. In the case of newly established enterprises whose accounts have not yet been approved, the data to apply is to be derived from a bona fide estimate made in the course of the financial year.	0.1.	Art. 6 Para.3	3. In the case of new enterprises, the accounts of which have not yet been approved, the data to be applied must be.obtained from an estimate made in good faith by the enterprise itself during the current financial year.	F	
Article 5 Staff headcount Paragraph 1	The headcount corresponds to the number of annual work units (AWU), i.e. the number of persons who worked full-time within the enterprise in question or on its behalf during the entire reference year under consideration. The work of persons who have not worked the full year, the work of those who have worked part-time, regardless of duration, and the work of seasonal workers are counted as fractions of AWU.	0.1.	Art. 7 Para.1 and 2	1. The number of staff corresponds to the number of annual full-time work units. 2. The work of persons who have not worked all year round, the work of those who have worked part-time, regardless of duration, and the work of seasonal workers are counted as fractions of annual full-time work units.	F	
Article 5 Staff headcount Paragraph 2	The staff consists of: (a) employees; (b) persons working for the enterprise being subordinated to it and deemed to be employees under national law; (c) owner-managers; (d) partners engaging in a regular activity in the enterprise and benefiting from financial advantages from the enterprise.	0.1.	Art. 7	The staff consists of: (a) employees; (b) employers; (c) partners engaging in a regular activity in the enterprise and benefiting from financial advantages of the enterprise (ç) owner-managers.	F	

Article 5 Staff headcount Paragraph 3	Apprentices or students engaged in vocational training with an apprenticeship or vocational training contract are not included as staff. The duration of maternity or parental leaves is not counted.	0.1.	Art. 7 Para.4	4. Apprentices, women, before or after pregnancy, as well as students who engage in vocational training under contract, are not included in the staff.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 1	1. In the case of an autonomous enterprise, the data, including the number of staff, are determined exclusively on the basis of the accounts of that enterprise.	0.1.	Art. 8 Para.1	In autonomous enterprises, the data, including those on the number of employees, are determined exclusively based on the calculations of the enterprise.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 2	2. The data, including the headcount, of an enterprise having partner enterprises or linked enterprises are determined on the basis of the accounts and other data of the enterprise or, where they exist, the consolidated accounts of the enterprise, or the consolidated accounts in which the enterprise is included through consolidation.	0.1.	Art. 8 Para.2	2. Including the number of employees, the data of an enterprise, which has a partner enterprise or linked enterprises, are determined on the basis of calculations and other data of the enterprise or, where they exist, on the basis of consolidated accounts of the enterprise, or the consolidated accounts, in which the enterprise is included through merger.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 2, Subparagraph 1	To the data referred to in the first subparagraph are added the data of any partner enterprise of the enterprise in question situated immediately upstream or downstream from it. Aggregation is proportional to the percentage interest in the capital or voting rights (whichever is greater). In the case of cross-holdings, the greater percentage applies.	0.1.	Art. 8 Para.3	3. To the data referred to in paragraph 1 of this Article shall be added the data of each partner enterprise of the enterprise in question. The aggregation is proportional to the percentage in capital or voting rights, whichever is higher. In case of cross-holdings, the highest percentage applies.	F	

Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 2, Subparagraph 2	To the data referred to in the first and second subparagraph is added 100 % of the data of any enterprise, which is linked directly or indirectly to the enterprise in question, where the data were not already included through consolidation in the accounts.	0.1.	Art. 8 Para.4	4. To the data provided in paragraph 2 of this article and in paragraph 3 of this article, are added 100 percent of the data of each enterprise, which is linked, directly or indirectly, with the enterprise in question, when these data are not included through consolidation of accounts.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 3	3. For the application of paragraph 2, the data of the partner enterprises of the enterprise in question are derived from their accounts and their other data, consolidated if they exist. To these is added 100 % of the data of enterprises which are linked to these partner enterprises, unless their accounts data are already included through consolidation.	0.1.	Art. 8 Para.5	5. For the implementation of paragraph 2 of this article, the data of the partner enterprise of the enterprise in question are obtained from their accounts and their other consolidated data, if any. To these is added 100 percent of enterprise data, which are linked to those partner enterprises, except when their account data is included through consolidation.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 3 Subparagraph 1	For the application of the same paragraph 2, the data of the enterprises which are linked to the enterprise in question are to be derived from their accounts and their other data, consolidated if they exist. To these is added, pro rata, the data of any possible partner enterprise of that linked enterprise, situated immediately upstream or downstream from it, unless it has already been included in the consolidated accounts with a percentage at least proportional to the percentage identified under the second subparagraph of paragraph 2.	0.1.	Art. 8 Para.6	6. For the implementation of paragraph 2 of this article, the data of the enterprises, which are linked to the enterprise in question, must be obtained from their accounts and other consolidated data, if any. To these shall be added proportionally the data for each possible enterprise, partner of that linked enterprise, except when it is included in the consolidated accounts, with at least a percentage proportional to the percentage determined according to paragraph 3 of this article.	F	
Article 6 Establishing the data of an enterprise Paragraph 4	4. Where in the consolidated accounts no staff data appear for a given enterprise, staff figures are calculated by aggregating proportionally the data from its partner enterprises and by adding the data from the enterprises to which the enterprise in question is linked	0.1.	Art. 8 Para.7	7. Where in the consolidated accounts no data on the number of employees for a certain enterprise appears, the number of employees is calculated by proportionally aggregating the data from its partner enterprises and adding the data from the enterprises, with which the enterprise in question is linked.	F	

	Title 2 Sundry Provisions					
Article 7 Statistics	The Commission will take the necessary measures to present the statistics that it produces in accordance with the following size-classes of enterprises: (a) 0 to 1 person; (b) 2 to 9 persons; (c) 10 to 49 persons; (d) 50 to 249 persons	0.1.	Art. 4 Para. 5	5. For statistical purposes, the enterprises shall be classified into: a) micro-enterprises: 0 to 9 persons, where within this group they shall be detailed in 0-1 persons and 2-9 persons; b) small enterprises: 10 to 49 persons; c) medium enterprises: 50 to 249 persons.	F	
Article 8 References Paragraph 1.	1. Any Community legislation or any Community programme to be amended or adopted and in which the term "SME", "microenterprise", "small enterprise" or "medium-sized enterprise", or any other similar term occurs, should refer to the definition contained in this Recommendation	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision applies to the Member States only. However, it will apply to Albania by the date of accession.
Article 8 References Paragraph 2.	2. As a transitional measure, current Community programmes using the SME definition in Recommendation 96/280/EC will continue to be implemented for the benefit of the enterprises which were considered SMEs when those programmes were adopted. Legally binding commitments entered into by the Commission on the basis of such programmes will remain unaffected.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision has no approximation relevance.
Article 8 References Paragraph 2 Subparagraph 1.	Without prejudice to the first subparagraph, any amendment of the SME definition within the programmes can be made only by adopting the definition contained in this Recommendation in accordance with paragraph 1.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision applies to the Member States only. However, it will apply to Albania by the date of accession.

Article 9 Revision	On the basis of a review of the application of the definition contained in this Recommendation, to be drawn up by 31 March 2006, and taking account of any amendments to Article 1 of Directive 83/349/EEC on the definition of linked enterprises within the meaning of that Directive, the Commission will, if necessary, adapt the definition contained in this Recommendation, and in particular the ceilings for turnover and the balance-sheet total in order to take account of experience and economic developments in the Community.	n/a	n/a	n/a	n/a	This provision applies to the Member States only. However, it will apply to Albania by the date of accession.

[...] VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	
EMËRTIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS	Projektligj 'Për zhvillimin e ndërmarrjeve, mikro, të vogla dhe të mesme'
MINISTRIA UDHËHEQËSE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
FAZA E POLITIKËS/VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	Konsultim
BURIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS	I brendshëm
DIREKTIVË/RREGULLORE E BE-së	Jo e zbatueshme
PUBLIKIMET DHE STRATEGJITË E LIDHURA	Jo e zbatueshme
DATA E KONSULTIMIT PUBLIK	07/04/2021
DATA E VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	29/03/2021
A E KA SHQYRTUAR KRYEMINISTRIA VLERËSIMIN E NDIKIMIT? NËSE PO, JEPNI DATËN E SHQYRTIMIT	-jo
NUMRI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	2021– MFE – Nr. VN
TË DHËNA KONTAKTI (EMRI, E-MAIL, NUMRI I TELEFONIT TË PERSONIT TË KONTAKTIT)	Eralda.shtylla@financa.gov.al; hava.delibashi@financa.gov.al;
PJESA 1: PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE (maksimumi 2 faqe)	

Cili është problemi në shqyrtim dhe cilat janë shkaqet e tij? Jepni arsyet e nevojës së ndërhyrjes së qeverisë. (jo më shumë se 10 rreshta)

Drejtoria e Politikave të Zhvillimit Ekonomik në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë ka hartuar projektligjin "Për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme", nisur nga dy probleme kryesore:

1. Deri më sot, ka patur një interes të ulët në skemat e bashkëfinancimit të AIDA, për shkak të mungesës së informacionit nga bizneset, mënyra e aplikimit e cila ka qenë nëpërmjet postës dhe jo në formë elektronike, mungesa e shërbimeve mbështetëse për biznesin etj. Për këtë është vlerësuar shumë i nevojshëm rishikimi i kuadrit ligjor për mbështetjen e ndërmarrjeit për të qenë koherent me nevojat e tij. Asnjë mbështetje financiare direkte nuk ekziston në formën e granteve për kërkime dhe zhvillim (R&D), për më tepër mungojnë programet për të financuar drejtpërsëdrejti bashkëpunimin e ndërmarrjeve dhe akademisë edhe pse si ndërmarrjet si organizatat kërkimore kanë të drejtë të aplikojnë për thirrje për propozime pranë Agjencisë Kombëtare për Kërkim, Teknologji dhe Inovacion (të cilat janë të kufizuara në shumën e fondeve të ofruara për shkak të alokimeve të ulëta të buxhetit të shtetit). Referuar draft Raportit të Monitorimit të SEE 2020 të RCC për vitin 2019-2020, raportohet se gjënden statistika të besueshme dhe gjithëpërfshirëse për kërkimin, zhvillimin dhe inovacionin (R&D dhe Inovacion) në shtetet e rajonit si Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut dhe Serbinë, ndërkohe që tre ekonomitë e tjera të WB (Shqipëri, Kosovë dhe Bosnjë-Herzegovinë) nuk kanë bërë asnjë përparim në këtë fushë.
2. Ekzistenca e mangësive ligjorepër dhënien e fondeve nga AIDA për bizneset. Që prej vitit 2019, Ministria e Drejtësisë është shprehur kundër miratimit të projektvendimit të KM të propozuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, lidhur me krijimin dhe zbatimin e Fondit të Konkurrueshmërisë. Konkretisht dispozitat e referuara në projektakt nuk autorizojnë shprehimisht Këshillin e Ministrave për të nxjerrë një projektvendim me përmbajtje të tillë.

OBJEKTIVAT

Cilat janë objektivat dhe rezultatet e synuara të propozimit? (jo më shumë se 7 rreshta)

- Rritja e mbështetjes për NMVM-të me 50 %;
- Rritja e aplikimeve për teknologji të reja nga zero aktualisht në 50 % brenda vitit 2022.
- Rritja çdo vit e numrit të ndërmarrjeve të reja me , rritja e numrit të të punësuarve si edhe futja e instrumenteve të reja financiare me 10 %. respektivisht për cdo tregues.
- Rritja e shkallës e përthithjes së granteve me 100 % nga bizneset

Cilat janë opsionet kryesore të politikave? Duhet të bëni krahasimin e avantazheve/përfitimeve kryesore dhe të dizavantazheve/kostove të opsioneve të mundshme. (jo më shumë se 7 rreshta)

Opsioni 0 - Ruajtja e status quo-së pa ndërhyrje në kuadrin ligjor ekzistues Ligji nr. 8957, datë 17.10.2002, "Për ndermarrjet e vogla dhe te mesme", i ndryshuar. Në këtë opsion mungojnë hapësirat ligjore për hartimin e skemave të garancisë shtetërore të huasë, për mbështetetjen e kreditimit të ndërmarrjeve.

Opsioni 1 - Ndryshimi i ligjit nr. 8957, date 17.10.2002, "Për ndermarrjet e vogla dhe te mesme. Ky opsion nuk mundëson rregullimin e plotë të bazës ligjore për ofrimin e shërbime publike për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, sipas përcaktimeve në këtë ligj.

Opsioni 2- Hartimi i një projektligji të ri për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme. nje fjali Ky opsion parashikon hartimin e një projektligji të ri për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme, të cilat për nga dimensionet dhe karakteristikat kanë nevojë për një mbështetje financiare si edhe shërbime të reja mbështetëse të rregulluara me një akt ligjor.

Cilat janë ndikimet e opsionit të preferuar? Kjo duhet të përshkruajë ndikimet në mënyrë sasiore (monetare) dhe cilësore (narrative) mbi buxhetin dhe grupet e tjera të prekura. (jo më shumë se 10 rreshta)

Ndikimet e opisioni të preferuar janë te qeveria, bizneset, konsumatorët dhe qytetarët. Ndikimet monetare të përcaktuara lidhen me faktin se pas miratimit të këtij ligji, ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme do të kenë një kuadër ligjor dhe institucional më të plotë, i cili iu përgjigjet nevojave të tyre. Masat mbështetëse për NMVM do të mirë përcaktohen me ligj, për të gjitha ndërmarrjet pavarësisht sektorëve ku operojnë. Në veçanti, referencat e reja ligjore që do të ngarkojnë organin e Këshillit të Ministrave, do të adresojë problematikat ligjore dhe do të lehtësojnë hartimin e politikave mbështetëse për ndërmarrjein dhe ecosistemin në vend.

Për herë të parë, mbështetja shtetërore për NMVM është e strukturuar në format si vijon:

- Mbështetje financiare nga buxheti i shtetit
- Mbështetje financiare nga donatorët vendas apo të huaj ;
- Garanci shtetërore të huasë sipas ligjit në fuqi për borxhin dhe garancitë shtetërore, në zbatim të politikave të veçanta të Qeverisë, në përputhje me parimet dhe rregullat fiskale mbi qëndrueshmërinë e borxhit publik si dhe kufizimet e borxhit shtetëror dhe të garancive shtetërore të huave;
- Shërbime publike për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, sipas përcaktimeve në këtë ligj;

Draft ligji përcakton detyrimin e Agjensisë Shqiptare të Zhvillimit të Investimeve për të administruar një portal elektronik për instrumentet financiare të krijuara me fonde nga buxheti i shtetit dhe me donatorë. Cdo institucion që ofron mbështetje financiare për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme ngarkohet që brenda 5 ditëve përpara filllimit të zbatimit të skemës të paraqesë një informacion pranë AIDA.

Mbështetja shtetërore nëpërmjet ofrimit të shërbimeve mbështetëse do të konsistojë në: 1)Sigurimin e informacionit, 2) këshillimit, 3)zhvillimit të biznesit, 4)trajnimit, 5)zhvillimit profesional apo ritrajnimit, 6)dhënien e shërbimeve metodologjike për ndërmarrjet si edhe personave fizikë që synojnë të krijojnë një ndërmarrje; si dhe 6) cdo informacion tjetër për mbështetjen dhe zhvillimin e ndërmarrjeve.

Shpjegoni arsyet për zgjedhjen e opsionit të preferuar. Ju lutemi jepni nëse është e mundur koston dhe përfitimin me vlerë të përcaktuar monetare. (jo më shumë se 7 rreshta).

Opsioni 2 - Hartimi i një projektligji të ri për zhvillimin e ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme preferohet pasi i ofron një paketë ligjore të plotë ndërmarrjeeve, të cilat për nga dimensionet dhe karakteristikat kanë nevojë për një mbështetje financiare si edhe shërbime të reja mbështetëse.

Në këtë mënyrë, nëpërmjet këtij projektligji, strukturohen dhe përcaktohen qartësisht gjithë masat mbështetëse për NMVM, financiare dhe mbështetëse publike, sikurse shphjeguar më lart, krijohet një bazë e plotë ligjore, duke përcaktuar procedurat e zbatueshme për përfitimin nga masat mbështetëse. Trajtimi sipas këtij projektligji, mbështet krijimin e ndërmarrjeve të reja, zhvillimin e tyre si edhe mundëson forma të reja të dhënies së mbështetjes financiare dhe jo financiare. Në këtë mënyrë, ndërmarrjeve u ofrohet ndihmë direkte dhe falas në mënyrë të vazhdueshme, të cilat nëse përthithen në mënyrën e duhur nga bizneset, do të arrië të kenë një rritje të shpejtë dhe të sjellin një impakt domethënës në rritjen e ekonomike dhe punësimin si edhe risi inovative të ndjeshme në mjedisin ekzistues të ndërmarrjeit ne vend.

Projektligji parashikon hartimin e skemave të garancisë shtetërore të huasë, që në rastet kur, për të mbështetur kreditimin e ndërmarrjeve, në zbatim të politikave të veçanta të Qeverisë, vendoset të lëshohet garanci shtetërore, Këshilli i Ministrave me vendim përcakton fondin, sektorët, kushtet dhe kriteret, për garantimin e huasë për mbështetjen e ndërmarrjeve, me propozim të ministrit përgjegjës për financat dhe ministrit përgjegjës për ekonominë.

Për herë të parë përcaktohen të detajuara gjashtë llojet e masave të mbështetjes publike, shpjeguar më parë.

Nëpërmjet fuqizimit të rolit të AIDA nëpërmjet këtij ligji të ri, ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme do të përfitojnë nga skemat e granteve të kombinuara me shërbime mbështetëse për sipërmarrjen falas, duke qenë se deri më sot, AIDA ofron financim për skemat për NMVM-të, por nuk ofron trajnime apo shërbime mentorime direkt për bizneset.

Projektligji do të mundësojë gjithashtu krijimin e një baze ligjore (të munguar deri më sot) për hartimin e Strategjisë për Zhvillimin e Investimeve dhe Ndërmarrjeve. Me propozimin e ministrit përgjegjës për ekonominë, Këshilli i Ministrave miraton Strategjinë për Zhvillimin e Investimeve dhe të Ndërmarrjeve mikro, të vogla dhe të mesme. Strategjia për zhvillimin e Investimeve dhe të Ndërmarrjeve përcakton vizionin, objektivat dhe përparësitë e promovimit dhe zhvillimit të ndërmarrjeve dhe rolin e njësive të qeverisjes qëndrore dhe vetëqeverisjes për zbatimin e Strategjisë. Programet vjetore përmbajnë projekte dhe iniciativa për zbatimin e Strategjisë gjatë vitit përkatës.

Gjithashtu në projektligj parashikohet ngritja dhe funksionimi i Këshillit Konsultativ për ndërmarrjet si një organ këshillimor që ngrihet pranë institucionit përgjegjës për ekonominë, me përfaqësimin e organizatave të ndërmarrjeve si edhe institucioneve shtetërore.

Kostoja e përllogaritur në total e opsionit të preferuar mbi buxhetin e shtetit gjatë periudhës 3-vjeçare menjëherë pas miratimit të ligjit (kostoja në total në lek, çmimet aktuale, në terma nominalë):

Viti 1	Viti 2	Viti 3
13, 012, 733	99, 369, 454	93, 369,545

Jepni një përmbledhje të çdo konsultimi të kryer (me kë dhe si jeni konsultuar? (jo më shumë se 5 rreshta)

Konsultimi do të bëhet me përfaqësues të biznesit dhe njësitë e qeverisjes qëndrore dhe vetqeverisjes vendore. Konsultimi do të mbështetet në prezantimin e risive që sjell ky projekligj për adresimin e të gjitha nevojave të ndërmarrjeit, përfshirë mbështetjen financiare dhe diskutimin e formave për bashkëpunimin efektiv tyre dhe organeve shtetërore.

ZBATIMI DHE MONITORIMI

Si do të organizohen zbatimi dhe monitorimi? (jo më shumë se 5 rreshta)

Opsioni i preferuar parashikon përgatitjen e raporteve vjetore. Njësitë e qeverisjes qëndrore dhe vetqeverisjes vendore detyrohen që, brenda datës 31 mars të vitit pasardhës, të paraqesin pranë AIDA raporte vjetore për të gjitha skemat mbështetëse financiare dhe mbështetjen publike për ndëmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme të dhëna.

Gjithashtu parashikohet që Këshilli Konsultativ për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme do japë këshillim mbi mënyrën e hartimit të skemave mbështetëse për ndërmarrjein, sipas parashikimeve të këtij projektligji.

PJESA 2: BAZA KRYESORE E ANALIZËS DHE E PROVAVE

Historik

Jepni kontekstin e politikës.

Legjislacioni shqiptar në fuqi, parashikon një kuadër ligjor specifik, për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, i cili bazohet kryesisht tek Ligji nr. 8957, datë 17.10.2002, "Për Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme", i ndryshuar[1]. Në vitet e kaluara, kuadri ligjor plotësohej nga një sërë vendimesh të miratuara nga Këshilli i Ministrave dhe urdhërave të ministrit përgjegjës, kryesisht të fokusuar tek fondet financiare për SME[2].

Kuadri ligjor përfshin edhe strategjitë dhe organet e veprimit të miratuara ndër vite, të cilat ndikojnë mbi SME, të tilla si Strategjia e Zhvillimit të Ndërmarrjeit dhe Investimeve dhe Plani i Veprimit për periudhën 2014-2020[3], Strategjia Kombëtare e Zhvillimit dhe Integrimit për periudhën 2015 -2020[4].

Bazuar në gjetjet e progress raportit të Komisionit të BE 2020 për Shqipërinë[5] "*Në përgjithësi, kapaciteti thithës u përmirësua krahasuar me vitin e kaluar, duke arritur 78% të aplikimeve dhe 92% të disbursimit të fondeve, ndërsa fondet mbeten të kufizuara. Asnjë fond nuk u shpërnda gjatë*

---

1 https://aida.gov.al/sq/nvm/zbulo/baza-ligjore-nvm

2 https://aida.gov.al/sq/nvm/iniciativat-e-financimit/fondet-e-aida-s

3 https://qbz.gov.al/eli/vendim/2014/10/01/635/b515875a-9b26-4f2f-b96a-dcf0951e4567;q=Strategjia%20e%20Zhvillimit%20te%20Biznesit%20dhe%20Investimeve%202014-2020

4 https://kryeministria.al/strategjia-kombetare-per-zhvillim-dhe-integrim-2015-2020/

5 https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/albania_report_2020.pdf

COVID për ndërmarrjeet. Aksesi në financa mbetet një sfidë serioze për ndërmarrjeet".

Referuar rekomandimeve të Komisionit Evropian për Programin e Reformave Ekonomike 2021-2023[6] është kërkuar që për zbutjen e pasojave ekonomike të pandemisë Covid-19 dhe stimulimin e rimëkëmbjes ekonomike, autoritetet shqiptare duhet të vendosin një mekanizëm efektiv dhe transparent për të mbështetur ndërmarrjeet e prekura nga kriza, në veçanti ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe të vetëpunësuarit. Gjithashtu kërkohet sigurimi i transparencës dhe parashikueshmërisë së masave, duke konsultuar legjislacionin e ri me ndërmarrjeet dhe partnerët socialë.

Problemi në shqyrtim

1. *Përshkruani natyrën e problemit.*
2. *Identifikoni shkaqet e problemit.*
3. *Përshkruani shtrirjen e problemit.*
4. *Identifikoni grupet e prekura nga ky problem - qeveria / biznesi / shoqëria civile / qytetarët.*
5. *Vlerësoni nëse problemi mund të trajtohet ose jo përmes një ndryshimi të politikave.*

Referuar Rekomandimeve te Misionit te eksperteve te Komisionit Evropian, nënvizohet se megjithëse nivelet e financimit të SME kanë ardhur në rritje në këto vitet e fundit, gjithsesi konsiderohet i pamjaftueshëm për të nxitur një zhvillim të shpejtë të këtij sektori. Gjithashtu SME-të dhe sidomos SME-të e reja hasin mjaft vështirësi për të marrë kredi nga sektori bankar, ku kostoja e kredisë është relativisht e lartë. Kërkesat e bankave nuk janë të favorshme për ndërmarrjein, veçanërisht për nivelin e lartë të kolateralit dhe interesave të larta të kredisë. Ende mungojnë politika efikase mbështetëse për ndërmarrjeet e sapokrijuara. Deri në vitin 2019, mbështetja financiare në favor të SME është bazuar kryesisht nëpërmjet zbatimit të 4 (katër) fondeve, të cilat ofronin grante në mbështetje të SME, konkretisht 1. Fondi Shqiptar i Konkurrueshmerise, 2. Fondi i Start up, 3. Fondi i ekonomise kreative dhe 4. Fondi i Inovacionit. Në përiudhën 2014-2019 të dhënat janë si vijon: Fondi i Konkurrueshmerise kanë aplikuar 189 biznese , kane fituar 126 biznese, dhe jane shperndare 134,778,680 lekë, pra shkalla e realizimit është 83.16%. Fondi i Start up kanë aplikuar 150 biznese , kane fituar 95 biznese, dhe jane shperndare 34,635,564 lekë, pra shkalla e realizimit është 84.48 %. Fondi i ekonomise kreative kanë aplikuar 87 biznese , kane fituar 77 biznese, dhe jane shperndare 37,236,944 lekë, pra shkalla e realizimit është 73.01%. Fondi i Inovacionit kanë aplikuar 92 biznese , kane fituar 62 biznese, dhe jane shperndare 28,669,675 , pra shkalla e realizimit është 66.60 %. Gjithsej rezultati për fondet është se kanë aplikuar 518 biznese , kane fituar 360 biznese, dhe jane shperndare 263,881,253 lekë, pra shkalla e realizimit është 73.58% Fondet administroheshin nga AIDA, organ i cili kryente procedurat administrative që nga pranimi i aplikimeve, vlerësimi i tyre si edhe dhënien e mbështetjes ekonomike për subjektet fitues, në përfundim të procesit vlerësues (Konkurrueshmëria, Ekonomia Kreative (artizanati), Start-Up dhe Fondi i Inovacionit). Secili prej këtyre fondeve specifike vepron bazuar mbi rregullat e përgjithshme për funksionimin e tyre, të tilla si vlera e fondeve të akorduara (në total dhe për secilin vit të zbatimit të fondeve), kufijtë maksimalë të përfitimit për çdo SME, kostot e pranueshme, kushtet që duhet të plotësohen për përfitimin e fondeve, mënyrat e pagesave si edhe organet përgjegjës për zbatimin e tyre7. Ndërkohë që procedurat e aplikimit dhe kriteret për përzgjedhjen e përfituesve përcaktohen në rregulloret përkatëse të funksionimit të fondeve, të miratuara nga ministri përgjegjës për ekonominë, psh kërkesa paraqitet në sportelin e AIDA-së nga vetë kërkuesi apo çdo person i autorizuar prej tij sipas formatit të aplikimit, të miratuar nga Drejtori Ekzekutiv. Punonjësi i AIDA-

---

[6] https://www.financa.gov.al/wp-content/uploads/2021/02/Economic-Reform-Programme-2021-2023.pdf
7 https://aida.gov.al/sq/nvm/iniciativat-e-financimit/fondet-e-aida-s